

Onderwerp:

Archeologisch advies bouw woningen in de wijk
Essendael in Rhoon in de gemeente Albrandswaard
(BOOR-dossier A2016084)

Bezoek-/postadres:

Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam
Ceintuurbaan 213b
3051 KC Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl/boor

Retouradres: Ceintuurbaan 213b, 3051 KC Rotterdam

BAR-organisatie
Afdeling Advies Ruimte
t.a.v. de heer R. Belder
Postbus 1000
3160 GA RHOON

Van: drs. J.M. Moree

Telefoon: 010 - 489 85 17

E-mail: jm.moree@rotterdam.nl

Ons kenmerk: AS16/10962 - 16/0047010

Datum: 10 juni 2016

Geachte heer Belder,

Het Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR) heeft op uw verzoek de eventuele noodzaak van het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek in het kader van de beoogde bouw van een aantal woningen ten westen van de Van Gogh Allee in de wijk Essendael in Rhoon in de gemeente Albrandswaard beoordeeld.

Advies BOOR

Het BOOR ziet naar aanleiding van de voorgelegde plannen geen reden tot (verder) archeologisch onderzoek op de planlocatie en adviseert de gemeente Albrandswaard dan ook om af te zien van een dergelijk onderzoek. De locatie kan voor de voorgenomen ontwikkeling worden vrijgegeven zonder archeologische bemoeienis. Het BOOR benadrukt dat er altijd rekening gehouden dient te worden met zogenaamde toevalsvondsten. Hiervan dient men op basis van de Monumentenwet 1988 het bevoegd gezag - de gemeente Albrandswaard - te informeren.

Onderbouwing advies - bestemmingsplan

Volgens het bestemmingsplan 'Rhoon Dorp 2013' (vastgesteld 14 juli 2014) - geldt voor het grootste deel van het plangebied een bouwregeling en een omgevingsvergunning voor alle bouw- en graafwerkzaamheden met een oppervlak groter dan 200 m² en die tevens dieper reiken dan 100 cm beneden maaiveld (Dubbelbestemming Waarde - Archeologie - 3). Voor de overige delen (in het oosten tegen de Van Gogh Allee aan) geldt een bouwregeling en een omgevingsvergunning voor alle bouw- en graafwerkzaamheden die dieper reiken dan 100 cm beneden maaiveld ongeacht de terreinoppervlakte (Dubbelbestemming Waarde - Archeologie - 1); deze delen zijn gesitueerd in archeologisch monument (voorheen AMK-terrein) 16102 dat is opgenomen in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de Provincie Zuid-Holland.

Onderbouwing advies - plannen

Bouwfonds Property Development (BPD) is voornemens om in de zone ten westen van de Van Gogh Allee in de wijk Essendael een aantal woningen te bouwen. Het gaat om 8 vrijstaande woningen aan de Van Gogh Allee en 6 twee-onder-één-kapwoningen aan een nog niet benoemde weg verder naar het westen. Tussen de strook met vrijstaande huizen en die met twee-onder-één-kapwoningen zal een waterpartij worden aangelegd; hiervoor wordt tot 1 m - maaiveld ontgraven. De woningen zullen worden onderheid: de twee-onder- één-

kapwoningen krijgen per twee woningen met garage 21 palen, de vrijstaande woningen 10 tot 12 palen per woning. De palen worden geboord en hebben een diameter van 385 tot 456 mm; het paalpuntniveau is ongeveer 34-35 m - maaiveld. Omdat in het verleden vanuit de archeologie is geadviseerd om eventuele woningen op staal te funderen (Meirsman 2005, zie onder) is hier onderzoek naar verricht. Funderen op staal is echter zowel bouw- als kostentechnisch niet haalbaar gebleken.

Onderbouwing advies - uitgevoerd onderzoek in de nieuwbouwwijk Essendael

Het BOOR heeft in opdracht van de gemeente Albrandswaard in 2004 en 2005 een archeologische inventarisatie uitgevoerd in het areaal van de nieuwbouwwijk Essendael. De bevindingen van de onderzoeken zijn gerapporteerd in achtereenvolgens 'C.N. Kruidhof, 2004: *Rhoon Zuidoost. Een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen in de gemeente Albrandswaard*, Rotterdam (BOORrapporten 172)', 'E. Meirsman, 2005: *Albrandswaard Rhoon Essendael. Een documenterend en waarderend onderzoek van de archeologische vindplaatsen 19-12 en 19-14 door middel van proefsleuven*, Rotterdam (BOORrapporten 209)' en 'E. Meirsman, 2006: *Albrandswaard Rhoon Essendael vindplaats 19-12. Onderzoek naar de haalbaarheid van een inrichtingsplan ter plekke van een vindplaats uit het Neolithicum*, Rotterdam (BOORrapporten 286)'.

De inventarisatie bracht enkele vindplaatsen aan het licht, waaronder vindplaats 19-12 (waarnemingsnummer 417348) uit het Neolithicum in afzettingen van een stroomgordel behorend tot de Formatie van Echteld. De site is door een ¹⁴C-bepaling in het begin van het 4^e millennium voor Chr. gedateerd. Van de vindplaats konden de noord-, oost- en zuidgrens worden vastgesteld. In het westen kon de grens van verspreiding van archeologische waarden niet worden bepaald omdat in deze zone de archeologische inventarisatie niet kon worden uitgevoerd: een aantal percelen was destijds niet toegankelijk voor onderzoek (Meirsman 2006). Waarschijnlijk strekken de archeologische waarden van vindplaats 19-12 zich hier waarschijnlijk slechts in beperkte mate tot buiten het destijds onderzochte areaal uit (zie onder). De archeologische waarden van vindplaats 19-12 zijn als behoudenswaardig gewaardeerd.

Onderbouwing advies - Monumentnummer 16102

Op de kaart archeologische waarden van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de provincie Zuid-Holland (CHS) staat de locatie van vindplaats 19-12 aangeduid als een terrein van hoge archeologische waarde (monumentnummer 16102). Vergelijking van de ligging van het terrein van monumentnummer 16102 met dat van het gebied met de door het BOOR daadwerkelijk aangetoonde archeologische waarden laat een aantal verschillen zien. In de eerste plaats is het areaal van monumentnummer 16102 (0,777 ha) aanzienlijk groter - vooral naar het oosten toe - dan het gebied met door het BOOR aangetoonde archeologische waarden. Daarnaast zijn de meest westelijk gelegen delen van het gebied met door het BOOR aangetoonde archeologische waarden niet in het areaal van monumentnummer 16102 opgenomen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het areaal van monumentnummer 16102 niet de werkelijke situatie van de ligging van archeologische waarden van de vindplaats weergeeft: in het westen kan het areaal van het monument in ieder geval iets worden uitgebreid en in het oosten vallen stukken terrein onder het monument, terwijl zich daar aantoonbaar geen archeologica bevinden. Gelet op de veronderstelde ligging en oriëntatie van de stroomgordelafzettingen (namelijk zuidoost-noordwest) waarin de archeologica van vindplaats 19-12 zijn aangetroffen (gebaseerd op AHN gegevens), wordt door het BOOR

aangenomen dat de verspreiding van de archeologische resten van de site zich niet veel verder naar het westen uitstrekt dan is aangetoond bij de onderzoeken in 2004 en 2005.

Onderbouwing advies - geen archeologisch onderzoek

Van de nu ten westen van de Van Gogh Allee door BPD geplande woningen liggen er vier in het door het BOOR vastgestelde areaal van vindplaats 19-12. Het gaat om vrijstaande woningen. De overige woningen liggen zeker (de rest van de vrijstaande woningen ten zuiden en noorden van de vier woningen) of liggen hoogstwaarschijnlijk buiten dit areaal (de twee-onder-een-kapwoningen ten westen van de vier woningen - immers: verondersteld wordt dat de verspreiding van de archeologische resten van vindplaats 19-12 zich niet veel verder naar het westen uitstrekken dan is aangetoond bij de onderzoeken van het BOOR in 2004 en 2005).

De heipalen van de vier vrijstaande woningen in het areaal van vindplaats 19-12 zullen in absolute en ook in relatieve zin maar een uitermate klein deel van de vindplaats aantasten. Zij zullen hooguit zo'n 10 m² 'vondstlaag' verstoren, hetgeen in de orde van 1 procent ligt van de geschatte totale omvang van vindplaats 19-12. Bij het verwezenlijken van de overige voorzieningen in het vastgestelde verspreidingsgebied van 19-12 zal de bodem slechts tot een beperkte diepte worden geroerd. Hierbij zullen zeker geen archeologische resten van vindplaats 19-12 - liggend op een diepte van ruim 4 m - maaiveld - worden verstoord. De geplande waterpartij wordt bijvoorbeeld maar tot een diepte van 1,0 m - maaiveld uitgegraven.

Gelet op bovenstaande is het BOOR van mening dat bij verwezenlijking van het woningbouwplan van BPD slechts in geringe mate schade aan het bodemarchief zal worden toegebracht. Een reële inschatting - gemaakt op grond van de uit het inventariserend veldonderzoek verkregen gegevens - is dat het verlies aan archeologische informatie zeker niet zal leiden tot een onmogelijkheid van een onderzoek en van een wetenschappelijke interpretatie van de archeologische waarden van vindplaats 19-12 in de toekomst en ook niet tot een andersoortige wetenschappelijke interpretatie ervan.

Op grond van bovenstaande informatie en aannames adviseert het BOOR om BPD de geplande nieuwbouw en overige voorzieningen van het plan Essendael Fase 1 en 3 ten westen van de Van Gogh Allee zonder uitvoering van verder archeologisch onderzoek te laten verwezenlijken. Eventueel onderzoek van de bedreigde delen van 19-12 door proefsleuven of door opgraving brengt vanwege de diepe ligging van de archeologische waarden - 4,2 m - NAP, dit is zoals boven als is gezegd zo'n 4 m - maaiveld - relatief hoge kosten met zich mee. Benadrukt moet worden dat in de zeer nabije omgeving in 2004 al een proefsleuf is gegraven (Meirsmans 2005). Onderzoek ter plekke van de geplande woningen zal dan ook - mede gelet op de geringe afmetingen van het te onderzoeken areaal en op in de voorgaande onderzoeken aangetoonde homogene karakter van de vondstlaag - weinig nieuwe relevante archeologische informatie opleveren.

Mochten er wijzigingen in het plan optreden, specifiek een vergroting van het oppervlak en/of de diepte van de verstoringen, dan dient het opnieuw door het BOOR te worden beoordeeld.

Met een vriendelijke groet,
hoogachtend,

DIRECTEUR STADSBEHEER OPENBARE WERKEN
(voor deze)

A.O. A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A.O.' followed by a stylized name, likely 'A. Carmiggelt'.

drs. A. Carmiggelt
Hoofd Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam